Q.P Code: 22084

[Time: 3 Hours] **[Total Marks: 100]**

NB:

1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.
3. Use of simple calculator is allowed.
4. Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1. a) Explain the following terms (Any 5) **(10)**

i. Gross National product.
ii. Peak of a business cycle.
iii. Aggregate supply price
iv. Marginal efficiency of capital.
v. LM curve.
vi. Laffer curve.
vii. Narrow money
viii. Demand pull inflation.

b) Choose the correct option and rewrite the statements. **(10)**

i. The following is not the subject matter of macro economics
 a) National income accounting b) Law of demand and supply
 c) Business cycle d) General price level

ii. Which of the following is the sum of all income actually received by the people in the country ?
 a) Personal income b) National income
 c) Gross Domestic Product d) Gross National Income

iii. According to Keynes', in order to increase employment we have to increase aggregate
 a) supply b) output
 c) demand d) investment

iv. Investment will be in equilibrium when _______ become equal to the given current rate of interest.
 a) Marginal Efficiency of Capital b) Profits
 c) Savings d) None of the above

v. Investment multiplier is _______ MPS
 a) directly related to b) a reciprocal of
 c) not related to d) equal to

vi. Which of the following will cause the LM curve to shift to the right ?
 a) Increase in money supply b) Decrease in money supply
 c) An increase in the rate of interest d) Decrease in government expenditure.

vii. Supply side economics aims at increasing income by
 a) reducing taxes b) reducing prices
 c) increasing government's expenditure d) decreasing government expenditure

viii. The value of money multiplier is determined by
 a) currency deposit ratio and time deposit b) Currency deposit ratio
 c) Currency deposit ratio and reserve ratio d) None of the above

ix. According to the Fisher equation of exchange, an increase in the money supply is most likely to lead to inflation if,
 a) The velocity of circulation decreases b) The number of transactions decreases
 c) There is deflation d) The velocity of circulation and the number of transactions is constant

x. Government's budgetary policy during inflation should aim at

a) Increasing expenditure	b) Decreasing expenditure
c) Increase in investment	d) Lowering taxes

Q2. Answer any two of the following. (20)

a) Discuss the circular flow of national income in a three and a four sector economy.

b) How is the concept of Green National income different from that of the conventional measure of national income? Discuss the relationship between national income and economic welfare.

c) State and explain Say's law of market. On what grounds did Keynes criticize it?

Q3. Answer any two of the following (20)

a) What is effective demand? Discuss Keynes' equilibrium level of output and employment.

b) i. Suppose the consumption function (INR billion) for a closed economy is $C = 20 + 0.8Y_{d}$. Suppose that disposable income increases from INR 50 billion to INR 150 billion. By how much would the consumption and savings rise? What has happened to the savings rate?

ii. Distinguish between Gross and Net Investment & Autonomous and Induced Investment.

c) Explain with an example and illustrative diagrams the working of investment multiplier.

Q4. Answer any two of the following (20)

a) Discuss IS curve and bring out its properties.

b) Discuss the nature of the short run and long-run Phillip's Curve.

c) What is stagflation? Discuss the causes and consequences of stagflation.

Q5. Answer any two of the following (20)

a) What is money supply? Discuss the determinants of money supply.

b) Examine the effects of inflation on economic activities and different sections of people.

c) How is interest rate determined? Discuss the drawbacks of liquidity preference theory of interest.

QP CODE : 22084

(३ तास) **गुण : १००**

(मराठी रुपांतर)

सूचना : (१) **सर्व** प्रश्न **अनिवार्य** आहेत.
(२) **सर्व** प्रश्नांना **समान** गुण आहेत.
(३) साधे **गणकयंत्र** वापरण्यास **अनुमती** आहे.
(४) **आवश्यक** तेथे सुबक **आकृत्या** काढा.

१. (अ) खालील संज्ञा स्पष्ट करा : **(कोणतेही पाच)** १०

(१) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन
(२) व्यापारचक्राचा शिखर बिंदू
(३) एकूण पुरवठा किंमत
(४) भांडवलाची सिमांत कार्यक्षमता
(५) LM वक्र
(६) लाफर वक्र
(७) संकुचित पैसा
(८) मागणीजन्य चलनवाढ

(ब) खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. १०

(१) खालीलपैकी ______________ हा समग्र अर्थशास्त्राचा विषय भाग नाही.
(अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाची मोजणी (ब) मागणी पुरवठ्याचा नियम
(क) व्यापार चक्र (ड) सर्वसाधारण किंमत पातळी

(२) खालीलपैकी ______________ हे प्रत्यक्षात लोकांना मिळालेल्या सर्व उत्पन्नाची बेरीज असते.
(अ) वैयक्तिक उत्पन्न (ब) राष्ट्रीय उत्पन्न
(क) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन (ड) स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न

(३) केसच्या मते, रोजगार वाढवायचा असेल तर एकूण ______________ वाढवा/वावी/वे लागेल.
(अ) पुरवठा (ब) उत्पादन
(क) मागणी (ड) गुंतवणूक

(४) गुंतवणूक संतुलनात असेल जेव्हा ______________ चालू व्याजदराबरोबर असेल.
(अ) भांडवलाची सिमांत कार्यक्षमता
(ब) नफा
(क) बचत
(ड) वरीपैकी कोणतेही नाही

[TURN OVER

muquestionpapers.com

(५) गुंतवणूक गुणक सिमांत बचत प्रवृत्तीशी ______________ असतो.
   (अ) प्रत्यक्ष संबंधित (ब) परस्पर संबंधित
   (क) संबंधित नसतो (ड) समान

(६) खालीलपैकी कोणत्या कारणामुळे LM वक्र उजवीकडे स्थलांतरीत होतो ?
   (अ) पैशाच्या पुरवठ्यातील वाढ (ब) पैशाच्या पुरवठ्यातील घट
   (क) व्याजदरातील वाढ (ड) सार्वजनिक खर्चातील घट

(७) पुरवठा बाजू अर्थशास्त्राचे उत्पन्न वाढीचा स्त्रोत खालीलपैकी कोणता असतो ?
   (अ) कर घटविणे (ब) किंमती घटविणे
   (क) सार्वजनिक खर्च वाढविणे (ड) सार्वजनिक खर्च घटविणे

(८) पैसा गुणकाचे मुल्य ______________ निर्धारित करते.
   (अ) चलनद्ध-ठेव प्रमाण आणि मुदत ठेवी
   (ब) चलनद्ध-ठेव प्रमाण , नाणे आणि नोटा
   (क) चलनद्ध-ठेव प्रमाण आणि राखीव निधीचे प्रमाण
   (ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

(९) फिशरच्या विनिमय समीकरणानुसार पैशाच्या पुरवठयातील वाढीमुळे चलनवाढ होते जर ______________
   (अ) भ्रमणवेग कमी असल्यास
   (ब) व्यवहारांचे क्रमांक कमी झाल्यास
   (क) चलनघट
   (ड) भ्रमणवेग आणि व्यवहारांचे क्रमांक स्थिर असतील

(१०) चलनवाढीच्या काळात सरकारच्या अंदाजपत्रकीय धोरणाचे उद्दिष्ठ ______________ असते.
   (अ) खर्च वाढविणे (ब) खर्च घटविणे
   (क) गुंतवणूक वाढविणे (ड) कर घटविणे

२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०
   (अ) उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाहाची त्रिक्षेत्र आणि चार क्षेत्रिय अर्थव्यवस्थेसंदर्भात चर्चा करा.
   (ब) हरित राष्ट्रीय उत्पन्न ही संकल्पना पारंपारिक राष्ट्रीय उत्पन्नापेक्षा कशी वेगळी आहे ? राष्ट्रीय उत्पन्न आणि आर्थिक कल्याण यातील संबंधाची चर्चा करा.
   (क) 'से' च्या बाजाराचा नियम स्पष्ट करा. केन्सने कोणत्या बाबींवर 'से' चा नियमावर टिका केली ?

[TURN OVER

muquestionpapers.com

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०

(अ) प्रभावी मागणी म्हणजे काय ? केन्सचे उत्पादन आणि रोजगार पातळीच्या संतुलनाची चर्चा करा.

(ब) समजा बंदिस्त अर्थव्यवस्थेत उपभोग फलन (रु. अब्ज) खालीलप्रमाणे आहे :

(i) $c = 20 + 0.8\,Y_d$ आहे. आणखी असे समजा खर्चयोग्य उत्पन्न रु.५० अब्जावरुन रु.१५० अब्ज वाढले. उपभोग खर्च आणि बचत किती वाढली? बचत दराबाबत काय घडले ?

(ii) स्थूल आणि निव्वळ गुंतवणूक , स्वायत्त आणि प्रेरित गुंतवणूक यातील फरक स्पष्ट करा

(क) उत्पन्न वाढीची प्रक्रिया गुंतवणूक गुणकाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०

(अ) IS वक्राची चर्चा करुन त्याची वैशिष्ट्ये निदर्शनास आणा.

(ब) अल्पकालीन आणि दिर्घकालीन फिलिप्स वक्राचे स्वरुप स्पष्ट करा.

(क) मुद्रास्फितीजन्य मंदी (Stagflation) म्हणजे काय ? मुद्रास्फितीजन्य मंदीच्या कारणांची आणि परिणामांची चर्चा करा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा. २०

(अ) पैशाचा पुरवठा म्हणजे काय ? पैशाच्या पुरवठ्याचे निर्धारकांची चर्चा करा.

(ब) चलनवाढीचे आर्थिक क्रियांवर आणि विविध वर्गातील लोकांवर होणाऱ्या परिणामांचे परिक्षण करा.

(क) व्याजाचा दर कसा निर्धारित होतो ? व्याजाच्या रोखता प्राधान्य सिध्दांताच्या मर्यादांची चर्चा करा.

ह्व-------------------